

Πιθανότητες και Αναλογισμός - Ιανουάριος 2018

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΑΜ :

- ΟΔΗΓΙΕΣ:** 1. Διάρκεια εξέτασης : 2.5 ώρες. Πρώτη αποχώρηση : 45 λεπτά.
2. Απαντήστε σε όλα τα θέματα. Τα θέματα είναι ισοδύναμα.
3. Οι απαντήσεις να είναι αιτιολογημένες. Απαντήσεις χωρίς να φαίνεται η απαιτούμενη εργασία είναι σα να μην έχουν δοθεί.
4. Γράψτε αμέσως τα στοιχεία σας στο γραπτό σας στα θέματα και σε κάθε πρόσθετη κόλλα που ζητάτε, πρόχειρη ή όχι. Γραπτό χωρίς στοιχεία στη διάρκεια της εξέτασης μηδενίζεται.
5. Επιτρέπεται η χρήση calculator αλλά **ΟΧΙ κινητού τηλεφώνου**. Κινητό πάνω στο έδρανο συνεπάγεται μηδενισμό του γραπτού.

Καλή Επιτυχία.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 1. Ένας ασφαλιζόμενος με κεφάλαιο w και ωφελιμοσυνάρτηση $u(w) = 5 - e^{-\frac{w}{10}}$ επιθυμεί να ασφαλιστεί για ολική κάλυψη έναντι δύο ανεξάρτητων κινδύνων X_1, X_2 με πυκνότητες

$$f_{X_1}(x) = xe^{-x}, x > 0 \text{ και } f_{X_2}(x) = e^{-x}, x > 0,$$

αντίστοιχα. Για την ασφάλιση του σκέπτεται να ασφαλιστεί για τη συνολική ζημιά $X = X_1 + X_2$ σε μία εταιρεία.

(α) Προσδιορίστε το μέγιστο αποδεκτό ασφάλιστρο που δέχεται να καταβάλλει για την ολική κάλυψη της συνολικής ζημιάς X .

(β) Αν η ασφαλιστική εταιρεία έχει ωφελιμοσυνάρτηση $u_I(w_0) = 3 - e^{-\frac{w_0}{20}}$, ποιό είναι το ελάχιστο ασφάλιστρο που θα απαιτήσει από τον ασφαλιζόμενο για ολική κάλυψη της συνολικής ζημιάς X ; Υπάρχει εφικτή ασφαλιστική πολιτική;

(γ) Έστώ ότι ο ασφαλιζόμενος αντιμετωπίζει **μόνο** τον δεύτερο κίνδυνο X_2 και διαθέτει ποσό $G = \frac{10}{9} \log\left(\frac{10}{9}\right)^{\frac{1}{2}}$ ως ασφάλιστρο. Αν μία εταιρεία του προτείνει τη μερική κάλυψη υπερβάλλοντος ζημιάς $I_d(X_2) = \max\{0, X_2 - d\}$, $d \geq 0$ έναντι του δεύτερου κινδύνου, να βρείτε τη τιμή του αφαιρετέου ποσού d , ώστε η αναμενόμενη ωφέλεια του ασφαλιζόμενου να είναι ίση είτε με την προτεινόμενη μερική κάλυψη είτε χωρίς κάλυψη.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 2.

Μία ασφαλιστική εταιρεία έχει στη κατοχή της ένα χαρτοφυλάκιο 200 ασφαλιστηρίων για την κάλυψη ατομικών κινδύνων που δίνονται από τις ανεξάρτητες και ομοιόμορφες τ.μ. $X_i \sim U(0, 5)$, $i = 1, 2, \dots, 200$, με πυκνότητα $f_{X_i}(x) = \frac{1}{5}$, $0 < x < 5$.

Αν γνωρίζουμε ότι κάθε κίνδυνος έχει την ίδια πιθανότητα πραγματοποίησης $q = 0.05$, ανεξάρτητα από την πραγματοποίηση και το μέγεθος X_i των υπόλοιπων κινδύνων, ενώ η εταιρεία εισπράτει για το συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο συνολικό ασφάλιστρο $G = (1 + \theta)E[S]$, $\theta > 0$ όπου S η συνολική αποζημίωση, τότε

(α) να διατυπωθεί η συνολική αποζημίωση S με χρήση κατάλληλου μοντέλου,

(β) να βρεθεί η μέση τιμή $E[S]$ και η αντίστοιχη διακύμανση $Var[S]$, και

(γ) να βρεθεί η τιμή της παραμέτρου θ , ώστε η πιθανότητα να ζημιωθεί η εταιρεία να είναι ίση με 0,01.

Σημείωση: Δίνονται οι τιμές της συνάρτησης κατανομής της $\mathcal{N}(0, 1)$, $\Phi(2.33) = 0.99$, $\Phi(1.96) = 0.975$ και $\Phi(1.64) = 0.95$.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 3. Μία ασφαλιστική εταιρεία ασφαλίζει κτήρια έναντι πυρκαγιάς και το πλήθος ατυχημάτων για το συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο δίνεται από την τ.μ. N που ακολουθεί κατανομή Poisson(ν). Επιπλέον, το ύψος της αποζημίωσης για κάθε ένα από αυτά στη περίπτωση πυρκαγιάς, δίνεται από την τ.μ. X με πυκνότητα $f(x) = 2x$, $0 < x < 1$, στοχαστικά ανεξάρτητη της τ.μ. N .

(α) Να διατυπωθεί η συνολική αποζημίωση S με χρήση κατάλληλου μοντέλου και να βρεθεί η κατανομή της.

(Συνέχεια Πίσω)

(β) Να βρεθεί η αναμενόμενη συνολική αποζημίωση $E[S]$ που θα καταβάλει η εταιρεία και η αντίστοιχη διακύμανση $Var[S]$.

(γ) Αν το μέσο πλήθος πυρκαγιών είναι ίσο με 300 στη μονάδα του χρόνου και η εταιρεία λαμβάνει συνολικό ασφάλιστρο 200 (όλα τα ποσά σε χιλ. ευρώ), να βρεθεί (προσεγγιστικά) η πιθανότητα να ζημιωθεί η εταιρεία από αυτή τη κάλυψη.

Σημείωση: Στο ερώτημα (γ) να αιτιολογηθεί λεπτομερώς η ισχύς του θεωρήματος που θα χρησιμοποιήσετε για να υπολογίσετε τη συγκεκριμένη πιθανότητα.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 4. Μία αντιπροσωπεία αυτοκινήτων έχει ένα πρόγραμμα χρηματοδότησης για την αγορά νέου αυτοκινήτου με αποπληρωμή της αξίας του αυτοκινήτου σε 60 ισόποσες ληξιπρόθεσμες μηνιαίες δόσεις με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 8%.

(α) Αν ένας πελάτης αγοράσει ένα αυτοκίνητο αξίας 20000 Ευρώ σύμφωνα με το παραπάνω πρόγραμμα χρηματοδότησης, τότε να βρεθεί η ονομαστική αξία της δόσης R .

(β) Αν ο ίδιος πελάτης πληρώσει κανονικά τις πρώτες 24 δόσεις, αλλά δε μπορέσει να καταβάλει τις δόσεις υπ' αριθμόν 25, ..., 36, και μόνο για το διάστημα αυτό η Τράπεζα του επιβάλλει επιπρόσθετο μηνιαίο επιτόκιο 0.3%, τότε ποιά θα είναι το ποσό που θα οφείλει στη λήξη του 36^{ου} μήνα και ποια θα πρέπει να είναι η νέα μηνιαία δόση R' που θα πρέπει να καταβάλει ως τη λήξη του δανείου, ώστε να αποπληρώσει το αυτοκίνητο στη συμφωνημένη λήξη;

(γ) Αν μία άλλη τράπεζα έδινε ένα πρόγραμμα αποταμίευσης με τυχαία μηνιαία επιτόκια $I_1, I_2, \dots, I_n$ και αντίστοιχες τυχαίες μηνιαίες εντάσεις ανατοκισμού για τους επόμενους n μήνες που δίνονται από τις ανεξάρτητες και ομοιόμορφες τ.μ. $\Delta_1, \Delta_2, \dots, \Delta_n \sim U(0, \frac{1}{10})$, δηλ. η $\Delta_j = \log(1 + I_j)$, $j = 1, 2, \dots, n$ έχει πυκνότητα $g(\delta) = 10$, $0 < \delta < \frac{1}{10}$, τότε

i να βρείτε τη μέση τιμή της μέλλουσας αξίας μίας μονάδας μετά από n μήνες και

ii. αν ο πελάτης επένδυε κάθε μήνα το ποσό των δόσεων του ερωτήματος (α), ποιά είναι η μέση συσσωρευμένη (μελλοντική) αξία των 60 αυτών δόσεων.